

VRIJHEIDSKRANT

BEVRIJDINGSFESTIVAL UTRECHT 2020 | 75 JAAR VRIJHEID

EENMALIGE UITGAVE VAN HET BEVRIJDINGSFESTIVAL UTRECHT IN HET KADER VAN 75 JAAR VRIJHEID | [BEVRIJDINGSFESTIVALUTRECHT.NL](https://bevrijdingsfestivalutrecht.nl)

JAARTHEMA TEKST DOOR PRINSES MABEL

Ieder jaar kiest het Nationaal Comité 4 en 5 mei een thema dat als rode draad door de activiteiten op 4 en 5 mei loopt. Het jaarthema inspireert om herdenken en vieren aan elkaar te verbinden en om de historische gebeurtenissen in verband te brengen met de actualiteit wereldwijd. Dit jaar heeft Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Mabel de jaarthematext geschreven.

Het jaarthema van 2020 luidt 75 jaar vrijheid. In 2019 en 2020 herdenken we het beëindigen van de Tweede Wereldoorlog, 75 jaar geleden. We staan stil bij de vrijheid die is bevochten door mensen die daarvoor grote offers hebben gebracht. We vieren dat we sinds 1945 weer in vrijheid leven, in het besef dat we samen verantwoordelijk zijn om vrijheid door te geven aan nieuwe generaties.

VRIJHEID VRAAGT OM DAGELIJKS ONDERHOUD

Is het vijfenzeventig jaar na de bevrijding van Nederland nog nodig om onze vrijheid ieder jaar opnieuw te vieren? Ja! Onze vrijheid, onze democratie, onze rechtsstaat en onze vrije pers lijken zo normaal, maar zijn dat allerm minst. Ze zijn fragiel en vergen daarom dagelijks onderhoud – door ons als collectief en door ieder van ons als individu.

Het in stand houden van onze vrijheid vergt dat we oog hebben voor onze medemens – ongeacht geslacht, huidskleur, achtergrond of geaardheid. We moeten ons uitspreken tegen intolerantie en haat. Want hoe kun je gelukkig zijn als jouw geluk ten koste gaat van het geluk van anderen? We kunnen alleen met elkaar samenleven als we een ander ook gunnen wat we voor ons zelf willen. Hoe kan een mens werkelijk vrij zijn als de ander dat niet is? Ware vrijheid verbindt. Maar waar ik het meest van overtuigd ben, is dat vrijheid niet gebouwd wordt op grote mooie woorden, maar tot stand komt door kleine concrete daden. Daden in ons eigen huis, onze eigen levens. Daden om conflicten – groot of klein – te voorkomen. Daden om onrecht, ongelijkheid en onderdrukking uit te bannen. Daden om je medemens te laten weten dat hij of zij telt – net als jijzelf.

Die daden – groot en klein – vormen de basis voor nieuwe verhalen. Verhalen om met elkaar te delen. Verhalen die ons verbinden.

Dit artikel is een passage uit de jaarthematext van Prinses Mabel. Het volledige stuk is te lezen op www.bevrijdingsfestivalutrecht.nl/verhaal

Truus van Lier. Bron: Utrechts Archief

GEDICHT VOOR TRUUS

Je bent negentien en overal barst geweld
als glas uit sponningen en je kiest
het recht als wapen
boven je laatste examen schreef je in blokletters
over rechtvaardigheid en hoe
die soms hapert

ik volg je stappen over de brug vandaag
wolken trekken in schuimkoppen door de lucht
grind knerpt onder schoenen van hardloopsters

je naaide een binnenzak in je jas
een katoenen kamer voor je revolver

hoe lang is honderd meter van brug naar doelwit?
hoe lang klinken twee schoten na in je hoofd?
hoe loop je zingend naar een peloton?

aan de singel staat je naam in narcissen
de wortels houden elkaar ondergronds vast
zoals het recht groeit in een netwerk van taal

ik sta in een dag doorzichtig als glas, ik lees je
stappen als kompas, je zingt nog altijd na

Hanneke van Eijken

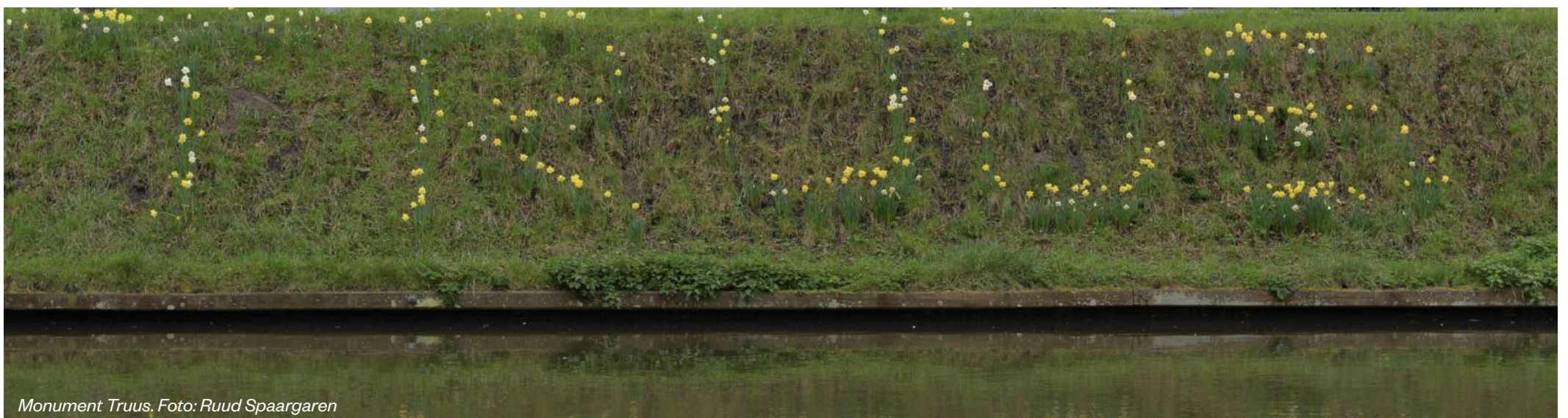
VERZETSELDIN LEEFT VOORT LANGS DE SINGEL

Wie deze weken goed oplet, ziet tegenover de Geertekerk de naam TRUUS in gele narcissen tussen het gras uit springen. Al zestien jaar lang is dit organische monument langs de singel in de lente een paar weken zichtbaar. Truus van Lier (1921-1943) was een Utrechtse rechtenstudente die in het verzet ging. Ze bracht mensen naar onderduikadressen, smokkelde wapens en nam in het geheim foto's van vliegbasis Soesterberg. Haar laatste grote verzetsdaad was de liquidatie van NSB-hoofdcommissaris en beruchte jodenjager Johannes Gerardus Kerlen. Op klaarlichte dag schoot ze hem neer, in de buurt waar nu het monument groeit. Truus werd verraden en kort na aankomst in concentratiekamp

Sachsenhausen geliquideerd. Volgens omstanders liep ze zingend naar het peloton.

Hanneke van Eijken (1981) is jurist Europees recht en dichter bij het Utrechts Stadsdichtersgilde. Zij schreef nevenstaand gedicht voor Truus in het kader van VersVrijheid, een poëziekrant met interviews en gedichten over de Tweede Wereldoorlog in Utrecht.

Dit artikel is een samenvatting van een interview door Hanneke van Eijken, lid van het Utrechts Stadsdichtersgilde. Het hele interview over het Truus-monument (en bovenstaand gedicht) is te lezen in VersVrijheid, een eenmalige krant uitgegeven door het Utrechts Stadsdichtersgilde in het kader van 75 Jaar Vrijheid in Utrecht. De krant is online te lezen op tiny.cc/versvrijheidutrecht of gratis aan te vragen via editor@stadsdichtersgilde.nl.

Monument Truus. Foto: Ruud Spaargaren

In 1927 verhuist Martha Froukje Mees met haar twee zonen naar Amersfoort. Ze gaan in een spiksplinter-nieuw huis aan de van Effenlaan wonen. Jaren later ligt er voor datzelfde huis een gedenksteen. Verzetsstrijder Martha overlijdt op 24 januari in het concentratiekamp in Ravensbrück. "Mede dankzij Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort blijft Martha's bijzondere verhaal nu voor altijd bewaard", vertelt de huidige bewoonster Chantal Martini.

MARTHA FROUKJE MEES

Martha Froukje Mees was haar tijd ver vooruit. Zo scheidde ze in 1927. Niet gewoon in die tijd. Als alleenstaande moeder van twee jongens vertrekt ze naar Amersfoort. Martha was een ondernemende vrouw met gevoel voor muziek en had haar zaakjes goed op orde. Ook was ze lerares in taal- en letterkunde. Fotoalbums van de familie laten zien dat het gezin veel uitstapjes maakte, zelfs naar het buitenland. Ze is tegen oorlog en geweld. De cadeau gekregen tinnen soldaatjes van zoon Robs moesten dan ook terug naar de gever. Tijdens de oorlog kwam ze door het versturen van een verboden krantje terecht in het huis van bewaring in Groningen. Uiteindelijk eindigde ze in concentratiekamp Ravensbrück. Ze was een vrouw die niet klaagde. Ze moest sokken breien voor het Duitse leger. Door slechte leefomstandigheden en ziekte overlijdt ze op 24 januari 1945 op 52-jarige leeftijd.

STICHTING HERDENKINGSTENEN AMERSFOORT

Ondanks dat Martha de oorlog niet heeft overleefd, is ze nog steeds onderdeel van de van Effenlaan. Voor het huis ligt een gedenksteen met haar naam erop. Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort herdenkt slachtoffers van het naziregime bij hun laatste woning. Zo ook bij de woning van Martha. Een klein monument voor een huis vol geschiedenis. Tegenwoordig woont Chantal Martini hier. Ook een lerares en moeder van twee zonen. "De generatie die het uit de eerste hand kan vertellen is er straks niet meer. De herdenkingssteen is een stukje tastbare geschiedenis. Het is goed om door zo'n steen even stil te staan bij wat er is gebeurd", vertelt Chantal.

EEN HUIS MET EEN VERHAAL

Rechts: Martha Froukje Mees. Bron: familie Martha Froukje Mees. Herdenksteen. Foto: Julliet van Walbeek

HUIS VOL GESCHIEDENIS

Toen Chantal het huis kocht wist ze niet van de geschiedenis van het huis. "Toen Stichting Herdenkingsstenen Amersfoort langskwam om te vertellen over Martha en het idee over een herdenkingssteen, vond ik dat mooi. Door hen weet ik nu meer over de geschiedenis van het huis. Zo kreeg ik een foto te zien van Martha die in de tuin koffie zit te drinken. Ik zit ook graag op dat plekje. De herdenkingssteen maakt het visueel, en leert ons over een vrouw die haar tijd ver vooruit was", vertelt Chantal.

In samenwerking met het Bevrijdingsfestival Utrecht en het ROC Midden Nederland is dit artikel tot stand gekomen. De derdejaarsstudenten van het mediacollege creëren foto's, video's en artikelen over vrijheid in de steden Amersfoort en Utrecht, die worden geplaatst op indebuurt.nl en op de social media kanalen van het Bevrijdingsfestival Utrecht.

bron: <https://www.herdenkingsstenenamersfoort.nl>
door: Julliet van Walbeek

VRIJHEID IN HET VERLEDEN EN DE TOEKOMST

Ook dit jaar zijn het Bevrijdingsfestival Utrecht en de Hogeschool van de Kunsten (HKU) een samenwerking met elkaar aangegaan. De derdejaars studenten van HKU media ontwikkelden in twee groepen concepten voor het jaarthema 75 jaar Vrijheid. Hieronder een korte impressie van de twee concepten het verleden en de toekomst.

CONCEPT HET VERLEDEN; WELKE VRIJHEID VIER JIJ?

Op 5 mei vieren we de bevrijding. De Tweede Wereldoorlog is afschuwelijk en kent oneindig veel gevolgen, zowel pijnlijke als mooie. De maatschappij van toen is volledig vernietigd en zo kreeg zij de kans om zich weer opnieuw op te bouwen. Onrechtvaardigheden in het oude systeem konden worden aangepakt. Tijdens de wederopbouw gingen vrouwen, kinderen, gemeenschappen en bevolkingsgroepen, hun positie in de maatschappij herzien. Ze deden er samen alles aan om hun strijd voor gelijkheid te winnen. Veel van hen is het gelukt. Dit jaar vieren we niet alleen 75 jaar vrijheid, maar ook alle vrijheden die sindsdien zijn ontstaan, met dank aan dié mensen.

Wij, 7 jonge ontwerpers van de HKU, hebben met deze helden in ons achterhoofd een activatie gecreëerd. In drie ontworpen woonkamers ervaart de bezoeker het leven van de afgelopen 75 jaar door de ogen van jongeren. De woonkamers vertellen waar en wanneer de jongerencultuur, vrouwenemancipatie, ontzuiling, een multiculturele samenleving en LHBT+ rechten zijn ontstaan. Zodat de bezoeker meer ontdekt over zijn of haar eigen vrijheden vandaag de dag. Hoe vanzelfsprekend waren ze 75 jaar terug? Welke vrijheid vier jij op 5 mei?

CONCEPT DE TOEKOMST; FUTURE IS WATCHING

Op 5 mei vieren we de vrijheid in Nederland. De afgelopen 75 jaar aan vrijheid ging om bevrijding van oorlog, onderdrukking en ongelijkheid, alhoewel deze strijd nog tot op de dag van vandaag gaande is, zal in onze ogen de grootste strijd voor de volgende 75 jaar de strijd over privacy gaan. Wij worden vaak onbewust in de gaten gehouden, onze data wordt opgeslagen, zonder dat wij hier controle over hebben. Dit fenomeen zal in de toekomst enkel toe gaan nemen. Een wereld van sociale controle. Met de hedendaagse ontwikkelingen in techniek en software, de bijkomende kwetsbaarheden en te kort aan grip op deze ontwikkelingen is het aanmerkelijk dat onze vrijheid steeds meer om privacy zal draaien.

Denk aan de situatie in China, waar dit al speelt. Wij voorzien een toekomst waarin camera's, smart devices en andere

technieken ons 24/7 monitoren, een situatie waar '1984' en 'big data' samenkomen. De wereld zal China achterna gaan, puntensystemen worden ingevoerd, camera's doen meer dan alleen waarnemen, ook traceren en scannen. Informatie als naam, leeftijd, beroep, gezondheid, sociale status, politieke voorkeur, paspoortnummer, BSN-nummer, IP-adres en Geolocatie gaan te aller tijde inzichtelijk zijn. Met dit project maken 8 studenten van de HKU duidelijk dat vrijheid niet vanzelfsprekend is en dat vrijheid misschien toch niet zo vrij is, zolang we leven in een wereld van kijken en bekeken worden.

Meer informatie over de concepten van de studenten is te vinden op www.bevrijdingsfestivalutrecht.nl

De derdejaars studenten die deelnamen aan dit project.
Foto: Jantine Reilink

EEN WRANG FEEST

HOE VELEN DE BEVRIJDING NIET OVERLEEFDEN

Op 5 mei 1945 leek Nederland eindelijk bevrijd. Maar niet voor iedereen begon de vrede die dag. In verschillende dorpen en steden vonden nog gevechten plaats en daarbij vielen dodelijke slachtoffers. De schietpartij op de Dam is het bekendste tragische incident uit de Bevrijdingsdagen. Maar ook in de provincie Utrecht vonden meerdere vuurgevechten plaats na de bevrijding. In totaal kwamen er nog ruim tweehonderd mensen om het leven in het westen van Nederland.

Marjolein Bax beschrijft in *Een wrang feest* hoe dat kon. Uit de verhalen die ze na veel onderzoek boven tafel haalde, blijkt hoe overmoed, angst en onzekerheid in die eerste dagen na de bevrijding de blijdschap en het optimisme op veel plaatsen overstemden. In haar boek komen meerdere slachtoffers uit de stad en de provincie Utrecht aan bod.

GETROUW TOT IN DEN DOOD

Henk Brunt uit Kockengen hoorde op 4 mei via de radio, die verstopt zat achter de onderste tree van de trap, het nieuws over de capitulatie op de Lünenburger Heide. Samen met zijn zus Nel ging hij naar het dorp. Bij vrienden thuis zongen ze bij het orgel het Wilhelmus. Henk en Nel moesten op tijd weer naar huis, want de spertijd gold nog altijd en 's avonds mochten ze niet meer op straat komen. Henk zat bij het verzet en moest die nacht nog stiekem op pad om een boerderij in de gaten te houden. Daar zou een NSB-burgemeester ondergedoken zitten en die mocht niet ontsnappen. De actie liep verkeerd af voor Henk. Hij werd ontdekt door SS'ers en doodgeschoten.

Zaterdagochtend 5 mei stond de plaatselijke dokter voor de deur van de familie Brunt om het gruwelijke nieuws te vertellen. Henk lag dood op straat in een grote plas bloed. Zijn lichaam werd naar huis gebracht en gewassen. Zijn vader regelde nog met veel moeite een wit overhemd voor zijn overleden zoon.

Nel fietste helemaal naar haar tante in Soest. Bij aankomst vond ze haar niet thuis, omdat ze de bevrijding aan het vieren was. Nel moest haar in het feestgedruis vertellen over de dood van Henk. Terwijl een groot deel van het land opgelucht en blij was, maakte de familie Brunt zich klaar voor de begrafenis. 'Getrouw tot in den dood', stond er op de grafsteen van Henk.

DE ONTwapENING

In Vinkeveen ontstond op 5 mei een vuurgevecht toen verzetslieden begonnen met het ontwapenen van Duitsers. Dat mocht eigenlijk nog niet van de geallieerden, maar dat was in veel plaatsen niet bekend. Bij de ontwapening kwam een Duitser om het leven. Daarop brak een schietpartij uit waarbij zes leden van het verzet en drie Duitsers stierven.

De zes Nederlandse mannen werden op 9 mei begraven, drie van hen op het katholieke kerkhof en drie op de begraafplaats van de Nederlands Hervormde Kerk. Er waren dus ook twee verschillende diensten en er trokken twee verschillende uitvaarttochten door Vinkeveen. Het geloof scheidde de rouw om de jongens in twee groepen, maar alle kisten werden gedragen door kameraden van de Binnenlandse Strijdkrachten. Op diezelfde dag zou een van hen, Jan Jetten, in het huwelijk treden. De geplande feestdag werd een dag van rouw, de bruiloft veranderde in een begrafenis en zijn verloofde bleef alleen achter.

Dit zijn enkele passages uit het boek, *'Een wrang feest'*. Geschreven door Marjolein Bax.

In samenwerking met het Bevrijdingsfestival Utrecht en de Hogeschool Utrecht, opleiding journalistiek is dit artikel tot stand gekomen. De eerstejaarsstudenten schrijven artikelen en ontwikkelen audiovisuele producties over het thema vrijheid die in de aanloop van 5 mei op website van Bevrijdingsfestival Utrecht worden geplaatst.

Door: Imke Kleingeld

In Nederland vieren wij ons 75e jaar in 'vrijheid'. Maar wat houdt dat precies in? Bangin, een 34-jarige bewoner van Utrecht, weet hoe het is om niet in vrijheid te leven. Niet omdat hij de Tweede Wereldoorlog heeft meegemaakt, maar omdat hij vijf jaar geleden nog in een bezet gebied woonde: Syrië.

'ER WAS GEEN MOGELIJKHEID OM TE BLIJVEN'

Bangin is Koerdisch en woonde tot zijn 13e in Kobani. Hier heeft hij zijn basisschool afgemaakt. Hij bracht zijn jeugd door in de natuur, zijn stad kreeg namelijk geen elektriciteit van de regering. "Wij hadden geen elektrische apparaten zoals televisies of smartphones dus ik was altijd buiten aan het spelen met vrienden. Voor mij was mijn jeugd heel normaal, maar als ik nu naar kinderen in Nederland kijk, was mijn jeugd anders. Ik had echt een 'puur' leven; mijn wereld was veel kleiner." Bangin studeerde aan de universiteit van Aleppo toen daar problemen kwamen. Hij keerde terug naar zijn geboorteplaats, waar hij tot 2013 is gebleven. Toen er jihadisten kwamen en IS dicht bij Kobani was, moest Bangin met zijn familie vluchten naar Turkije, maar na twee jaar gingen ze weer terug. In 2015 viel IS Kobani binnen en zijn ongeveer 700 mensen om het leven gebracht, waaronder zijn neef, zijn oom en vrienden van hem. Hij was erbij. "Er was geen mogelijkheid om te blijven. Toen heb ik besloten om naar Europa te vluchten. Ik zag dit als de kans om nog iets van mijn leven te kunnen maken."

VRIJHEID

DOOR DE OGEN VAN EEN VLUCHTELING

'IK HEB VEEL GELUK GEHAD'

De reis was moeilijk. "Ik dacht niet aan angst. Mijn enige doel was Europa bereiken. De grens van Syrië en Turkije was heel ingewikkeld om te kruisen. Ik ben beschoten, maar niet geraakt. Ik heb veel geluk gehad." Van Izmir is hij naar Kos gegaan. Daarna is Bangin van Kos naar Athene gevaren. Van Athene naar Macedonië. Van Macedonië naar Servië, Hongarije, Oostenrijk, Duitsland en van Duitsland naar Nederland. "Waarom ik uitgerekend naar Nederland ben gekomen? Die vraag krijg ik heel vaak. Ik wist dat de meeste mensen in Nederland de Engelse taal beheersen en aangezien ik Engelse taal & cultuur heb gestudeerd, leek Nederland mij een fijn land. Ook heb ik in mijn tijd in Syrië een foto gezien van Rotterdam. Ik vond het zo mooi dat ik daar heel graag heen wilde. Gelukkig is Utrecht net zo mooi."

Bangin moet nadenken over hoe hij het woord 'vrijheid' zou omschrijven. Voor de eerste keer in het interview valt er een stilte, maar dit duurt niet lang: "Ik denk dat vrijheid is dat je kan doen wat je wil, maar dat je niet vergeet om rekening te houden met anderen. Respecteer de mensen om je heen." Hij vindt het moeilijk om te zeggen of hij zich helemaal 'vrij' voelt: "Er zijn verschillende manieren waarop je vrij kan zijn. Je hebt bijvoorbeeld religieuze vrijheid, politieke vrijheid en sociale vrijheid. Als je politieke vrijheid hebt, betekent het niet dat de rest ook vanzelfsprekend is."

'HET GAAT EROM HOE JE LEEFT IN VRIJHEID'

"Nu ik in Nederland ben, heb ik 'vrijheid' op heel veel manieren meegemaakt. Hier hebben we verantwoordelijkheden. Hier zijn we vrij. Het gaat erom hoe je leeft in vrijheid. Als je iets wil, moet je ervoor gaan." Bangin is Nederland heel dankbaar voor het nieuwe begin dat hij hier heeft gekregen. Voor het dak boven zijn hoofd. Voor de warmte. Voor het welkom. Hij werkt hard om een leven op te bouwen. "Ik wilde mijn tijd niet verspillen en zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren. Nu studeer ik vijf jaar en ben ik bijna bevoegd om Engelse les te geven op Nederlandse scholen. Dan kan ik eindelijk iets doen wat ertoe doet." Nederland is een veilige plek voor Bangin. Het is voor hem belangrijk dat hij kan zeggen dat hij Koerdisch en niet religieus is. Twee dingen die hij in Syrië nooit kon vertellen.

Wat Bangins grootste droom is? Over zes maanden hoort hij of hij een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd krijgt. Hier heeft hij al die jaren naar toe geleefd. Op een dankbare toon vertelt hij dat hij respect heeft voor de Nederlandse regering en voor de regels. Hij wil hier blijven. Hij wil een toekomst opbouwen, maar hij zal al het moois dat hij in Syrië heeft achtergelaten, nooit vergeten. Dit is deel van zijn identiteit.

Bangin is niet de echte naam. Om veiligheidsredenen wordt er een pseudoniem gebruikt. De echte naam is bij de redactie bekend.

VERHALEN UIT DE OORLOG

GESCHREVEN DOOR BEWONERS VAN VERZORGINGSTEHUIS VECHT EN IJSSEL

Ter gelegenheid van 75 jaar vrijheid, brengen de bewoners van verzorgingstehuis Vecht en IJssel, locatie Transwijk een boek uit. In dit boek zijn verhalen te lezen over de oorlog. Bevrijdingsfestival Utrecht kreeg de eer om twee passages te plaatsen in deze krant.

HET VERHAAL VAN MEVROUW CONSTAPEL

Ik heb ondanks mijn jonge leeftijd toen nog veel herinneringen aan de oorlog. Mijn vader was tewerkgesteld in de plaats Oschatz in Duitsland. Hij werkte daar in een de chemische en Seifenfabriek R. Baumheier, een zeepfabriek. We gingen net als heel veel Utrechters naar de gaarkeuken in de Dinkelstraat en daar had je bonnen voor nodig. Per persoon kreeg je 1 bon. Wij waren met 5 personen en hadden een truc, we vouwden 2 bonnen dubbel zodat het leek of het 4 bonnen waren en daarbovenop de niet gevouwen bon.

We waren echt arm in de oorlogstijd, net als vele anderen. Maar ondanks de schaarste in eten spaarde mijn moeder eten voor mijn vader om naar de fabriek te sturen waar hij te werk was gesteld. Hoe dat eten werd verstuurd weet ik niet, maar ik weet wel dat wij altijd heel weinig eten hadden omdat er een deel naar mijn vader in Duitsland werd verstuurd. Veel later, na de oorlog, hoorden we dat ze geen gebrek hadden aan eten... Ik kan me nog herinneren dat we een Joods jongetje op school hadden. Opeens werd er een razzia gehouden, wij moesten ons opstellen in twee rijen, een rij (weten we later) was de rij van mensen die afgevoerd werden) het jongetje van mijn school stond in de rij van mensen die afgevoerd zouden worden) hij werd door iemand razendsnel uit de rij geplukt en aan mensen meegegeven die hem veilig onder hebben kunnen brengen. Nog steeds vraag ik me af hoe het met hem gegaan is. Maar helaas weet ik zelfs zijn naam niet.

HET VERHAAL VAN MEVROUW KOSTER

We waren thuis met 5 personen, mijn oom en tante uit Apeldoorn waren ook een gezin met 5 personen. Zij kwamen bij ons wonen in de oorlog, dus bij ons thuis waren we met 10 personen. Tevens hadden we 4 onderduikers in huis, dat waren mensen die voor de arbeidsdienst (te werkstelling) ondergedoken waren. In onze huiskamer hadden we 2 bedsteden, onder 1 van de bedsteden was een gat gemaakt waardoor je onder de vloer kon komen. Als er onraad was doken de onderduikers het gat onder de vloer in... In die tijd was er nagenoeg geen autoverkeer, als we een auto hoorden moesten we als kinderen aan de zijanten van het huis op de uitkijk gaan staan, als het Duitsers waren die er aankwamen vlogen we naar binnen zodat de onderduikers snel zich konden verstoppen. Van de bevrijding weet ik weinig, wij waren schoolkinderen, we hebben er niets van gezien.. Mijn man was gelegerd in Hamburg en heeft veel bombardementen meegemaakt, hij moest maar zien, net als velen dat hij overleefde. Hij was als 18-jarige bij de Wehrmacht opgepakt en tewerkgesteld bij een fabriek voor legervoertuigen.

Fijn was dat ik na de bevrijding niet meer op de uitkijk hoefde te staan, geen bedelaars meer aan de deur. Er was niet genoeg eten maar wat we hadden deelden we, ondanks dat we heel weinig te eten hadden. Omdat we met 10 personen waren kregen we meer bonnen. Ik was verbaasd dat Friesland wel bevrijd was en Utrecht nog de hele winter door moest.

COMEDY & VRIJHEID

Na een succesvolle pilot vorig jaar hebben het Utrecht International Comedy Festival (UIOF) en het Bevrijdingsfestival Utrecht ook dit jaar weer de handen ineen geslagen. Humor is een goed middel om aandacht te vragen voor zware thema's en die bespreekbaar te maken. Met het project Comedy & Vrijheid werken jongeren van 16 tot en met 23 jaar zeven weken lang, onder begeleiding van professionele comedians aan een comedy-act met als onderwerp: vrijheid. Een erg uitdagend traject waarbij beginnende comedians hun angsten moeten zien te overwinnen om een goede act neer te zetten.

Op woensdag 4 maart stonden de jonge talenten voor de eerste keer op het podium. Tijdens de try-out in de Kargadoor die volledig in het teken stond rondom het thema Comedy & Vrijheid, lieten de talenten aan hun familie en vrienden zien wat ze de afgelopen periode hebben geleerd. Enkele dagen daarna traden de jongeren twee avonden op rij op tijdens het Utrecht International Comedy Festival. Dit keer was de zaal gevuld met onbekend publiek, wat het des te spannender maakte voor de jonge comedians om hun grappen tot uiting te brengen.

De beste talenten van het Comedy & Vrijheid traject zouden tijdens het Bevrijdingsfestival Utrecht optreden. Daarnaast stonden er ter voorbereiding op de Grande-finale op 5 mei twee try-outs gepland in de Kargadoor. Helaas kunnen deze niet plaatsvinden maar wordt er gekeken naar andere data in het najaar. Via onze website houden we je op hoogte over de laatste ontwikkelingen van dit project.

www.bevrijdingsfestivalutrecht.nl/inhoudelijk-programma/comedy-vrijheid

Een van de jonge comedians tijdens het Utrecht International Comedy Festival.
Foto: Jantine Reilink

EXPOSITIE BEELDVORMEN '40-'45

Afgelopen twee jaar is er veel tijd en energie gestoken in het ontwikkelen van een educatief programma om met name onze jonge doelgroep (jongeren tussen de 16 – 25 jaar) te betrekken bij het festival. Dit hebben we weten te realiseren met het project Beeldvormen Utrecht '40 –'45, een samenwerking tussen het Bevrijdingsfestival Utrecht en MOB Vormgeving & Educatie. Dit jaar doen maar liefst 600 Utrechtse leerlingen tussen de 10 en 25 jaar mee aan het project om een zo mooi mogelijk kunstwerk te maken over het thema 75 jaar Vrijheid. Er is grondig vooronderzoek gedaan om een goed beeld te krijgen wat er in de jaren '40-'45 in Utrecht plaatsvond en wat de impact daarvan was op het dagelijks leven. Momenteel wordt er druk gewerkt aan een digitale expositie van deze beelden. Deze zal te zien zijn via www.bevrijdingsfestivalutrecht.nl

COLOFON Dit is een uitgave van het Bevrijdingsfestival Utrecht 2020 in het kader van 75 jaar Vrijheid. De krant is mogelijk gemaakt door onze samenwerkingspartners en financiers. Wij zijn hen allen bijzonder dankbaar.

Fotocredits: Jeroen van der Meyde, Ruud Spaargaren, Utrechts Archief, Jantine Reilink
Familie Martha Froukje Mees, Julliet van Walbeek, Stichting herdenkingsstenen Amersfoort
www.bevrijdingsfestivalutrecht.nl